

**MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

ACADEMIA DE MUZICĂ, TEATRU ȘI ARTE PLASTICE

ȘCOALA DOCTORALĂ *STUDIUL ARTELOR ȘI CULTUROLOGIE*

Cu titlu de manuscris

**C.Z.U.: 780.8:780.6.46.1.036.9(043.2)
785.161.036.9**

HĂRUȚĂ PETRU

TROMPETA DE JAZZ ȘI ROLUL EI ÎN BIG BAND

Rezumatul tezei de doctor în arte

**SPECIALITATEA 653.01 – MUZICOLOGIE
(DOCTORAT PROFESIONAL)**

Chișinău, 2021

Teza a fost elaborată în cadrul Școlii doctorale *Studiul artelor și culturologie* a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice.

Conducător științific:

Tatiana Berezovicova, doctor în studiul artelor, profesor universitar, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice.

Componența Comisiei de susținere publică a tezei de doctorat:

1. **Svetlana Badrajan, președinte**, doctor în studiul artelor, profesor universitar, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice.
2. **Ecaterina Gîrbu, secretar**, doctor în studiul artelor și culturologie, conferențiar universitar, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice.
3. **Tatiana Berezovicova, conducător științific**, doctor în studiul artelor, profesor universitar, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice.
4. **Victor Ghilaș, referent oficial**, doctor habilitat în studiul artelor, conferențiar cercetător, Director Institutul Patrimoniului Cultural.
5. **Victoria Tcacenco, referent oficial**, doctor în studiul artelor, profesor universitar, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice.
6. **Sergiu Cârstea, referent oficial**, doctor în studiul artelor și culturologie, Prim trompetist al Operei Naționale din Timișoara, conferențiar universitar, Universitatea de Vest din Timișoara.

Susținerea va avea loc la data de 6 august 2021, ora 11, în ședința Comisiei de susținere publică a tezei de doctorat în cadrul Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice (Chișinău, strada Alexei Mateevici, 87). Teza și rezumatul pot fi consultate la Biblioteca Națională a Republicii Moldova (Chișinău, str. 31 august 1989, 78A), biblioteca Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice (Chișinău, strada Alexei Mateevici, 87, sala de lectură) și pe paginile web: www.cnaa.md și <https://amtap.md>.

Rezumatul a fost expediat la data de ” _____ ” _____ 2021.

Secretar științific al Comisiei
de susținere publică a tezei de doctorat:

Ecaterina Gîrbu, dr., conf. univ. _____

Conducător științific:

Tatiana Berezovicova, dr., prof. univ. _____

Autor:

Petru Hăruță _____

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța temei de cercetare. Trompeta se consideră unul din cele mai solicitate instrumente în muzica de jazz. Grație posibilităților sale tehnice și expresive, trompeta este pe larg folosită atât în cadrul ansamblurilor, cât și în cel al orchestrelor, evoluând și în calitate de instrument solistic. Mulți maeștri ai trompetei s-au manifestat ca personalități proeminente în istoria jazzului universal, fiind și inițiatori ai schimbărilor stilistice importante în domeniul jazzului.

Trompeta de jazz merită să fie promovată pe toate căile – atât prin activitățile interpretative, cât și prin studierea științifică. Teza în cauză reprezintă un proiect sintetic științifico-practic îmbinând două aspecte principale:

- susținerea unor recitaluri la trompeta de jazz, prezentând un program solistic însoțit de ansamblu instrumental și două programe orchestrale în cadrul big bandului Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice condus de autorul tezei;

- studierea teoretică a subiectului tezei ce vizează, pe de o parte, specificul trompetei în muzica de jazz (tehnica interpretativă și arta marilor trompetiști), iar pe de alta, rolul trompetei în cadrul big bandului (activitatea celebrelor orchestre de jazz și funcțiile trompetelor în orchestră).

Jazzul, fiind un fel de muzică pe cât de senzuală, pe atât de intelectuală, contribuie la dezvoltarea multilaterală a interpreților și ascultătorilor. Rolul artei trompetistice în evoluția jazzului și în realizarea misiunii sale cultural-educaționale, determină importanța temei abordate. Proiectul este încadrat în procesul de dezvoltare a culturii muzicale naționale la etapa actuală. El aduce un aport în consolidarea relațiilor între muzicieni din diferite țări, având un impact și asupra procesului de internaționalizare a culturii și a învățământului artistic din Republica Moldova. Cele expuse condiționează actualitatea subiectului ales.

Scopul tezei constă în revelarea specificului trompetei de jazz și rolului ei în practica interpretativă a big bandului contemporan.

Obiectivele cercetării:

- studierea tehnicii interpretative trompetistice în muzica de jazz;
- reliefarea aportului trompetiștilor celebri în dezvoltarea jazzului universal;
- trasarea evoluției orchestrelor de jazz în secolele XX-XXI;
- dezvoltarea rolului trompetei solo și al secțiunii de trompete în componența big bandurilor;
- examinarea funcțiilor de trompete în partitura orchestrală.

Noutatea și originalitatea tezei este determinată prin faptul că aspectul practic interpretativ este îmbinat cu cel teoretic într-un proiect legat de muzica de jazz. Caracterul inedit al proiectului constă în următoarele:

1. Componenta practică este prezentată în cadrul recitalurilor alcătuite din piese de jazz diverse ca stil, gen și caracterul muzicii. Programele artistice au fost interpretate de autor în calitate de solist-trompetist și lider al formației în diferite componente specifice jazzului, precum ansamblistic și orchestral. Autorul a prezentat o serie de improvizații solistice în cadrul recitalurilor, ceea ce a conferit proiectului o originalitate suplimentară.

2. Noutatea științifică a lucrării teoretice rezidă în faptul că pentru prima dată în Republica Moldova trompeta de jazz a devenit un obiect al studiului în teză de doctorat. Pentru prima dată în muzicologia autohtonă este întreprinsă trecerea în revistă a evoluției big bandurilor, precum și caracterizarea unor orchestre cu renume. Specificul trompetei de jazz și rolul trompetelor în big band sunt examinate în premieră în cadrul unui studiu integrat. Pentru prima dată este întreprinsă o încercare de a clasifica funcțiile trompetelor în orchestra de jazz, iar procedeele specifice de interpretare la trompeta jazzistică și particularitățile aranjamentului pentru big band sunt exemplificate cu fragmente din partituri orchestrale contemporane.

Drept **materialul muzical** ales pentru analiză au servit partiturile pentru big band create de aranżori consacrați și incluse în repertoriul celor mai vestite orchestre de jazz ale contemporaneității. Printre lucrările studiate se evidențiază mai multe piese semnate de compozitorul și aranżorul G. Goodwin, *Maria* de L. Bernstein în aranżamentul lui M. Ferguson, *Night in Tunisia* de D. Gillespie în aranżamentele lui M. P. Mossman și Choi Jungsu, *The Chicken* de A. J. Ellis în aranżamentul lui K. Berg, *The Defibrillator* de A. Re ș.a. Unele compoziții din cele analizate au fost incluse în repertoriul big bandului Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice condus de autorul tezei.

În procesul de studiere a pieselor muzicale au fost utilizate mai multe surse specifice, cum ar fi culegerile standardelor de jazz, înregistrări audio și video.

Baza metodologică a tezei. Metodologia aplicată în teză este determinată de caracterul sintetic al acesteia și se bazează pe următoarele metode:

1. Metode artistice ce favorizează valorificarea și reproducerea practică a tehnicilor de interpretare muzicală.

2. Metode de cercetare, inclusiv:

– *metoda istorică*, ce permite documentarea și prezentarea evoluției trompetei pe parcursul secolelor, dezvoltarea artei trompetistice de jazz și activitatea big bandurilor în sec. XX-XXI;

- *metoda analitică* (inclusiv aspectul ei *inductiv* și cel *deductiv*) care stă la baza cercetării muzicologice a partiturilor orchestrale;
- *metoda comparativă*, utilizată pentru reliefaarea particularităților stilului componistic și interpretativ în fenomenele artistice studiate;
- *metodă descriptivă* ce asigură expunerea logică a datelor colectate într-un text științific.

Valoarea aplicativă a lucrării. Componenta artistică a tezei reprezintă o contribuție în viața culturală a Republicii Moldova, fiind realizată inclusiv în cadrul unor manifestări de proporții, cum ar fi două ediții ale Festivalului Internațional de Muzică *Mărțișor*. Recitalurile cu participarea autorului au fost organizate în sala Filarmonicii Naționale *Serghei Lunchevici* și cea a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice. Ele s-au desfășurat în fața numerosului public meloman, unele fiind înregistrate și difuzate de IPNA Compania *Teleradio Moldova*.

Componenta teoretică a tezei poate fi folosită ca material didactic pentru cursurile predate în instituțiile de învățământ artistic, cum ar fi *Istoria muzicii ușoare și jazz*, *Stilistica muzicii ușoare și jazz*, *Instrument*, *Ansamblu*, *Metodica predării disciplinei de specialitate*, *Teoria instrumentelor*, *Aranjament*, *Orchestrație*. Ea de asemenea poate constitui un suport metodologic în activitatea de sine stătătoare a interpreților, studenților și profesorilor. Unele aspecte ale lucrării pot servi drept bază a studiilor teoretice ulterioare. Concluziile și recomandările vor contribui la dezvoltarea și studierea artei interpretative la trompeta de jazz, inclusiv a celei în big band.

Aprobarea rezultatelor. Teza a fost realizată în cadrul Școlii doctorale *Studiul artelor și Culturologie* de la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice. Componenta practică a tezei a fost prezentată în cadrul a trei recitaluri desfășurate în Sala Mare a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice și în Sala Mare a Filarmonicii Naționale *Serghei Lunchevici*. Rezultatele de bază a cercetărilor teoretice sunt reflectate în 10 publicații, inclusiv 5 articole științifice (4 dintre acestea – în edițiile specializate, recomandate de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare) și 5 teze ale comunicărilor la conferințele științifice. Materialele tezei au fost prezentate la 9 conferințe științifice internaționale și naționale.

Componentele practice și teoretice ale tezei au fost discutate la ședințele Comisiei de îndrumare. Teza a fost recomandată pentru susținere de către Comisia de îndrumare și Consiliul Școlii doctorale.

Cuvintele-cheie: aranjament, articulație, big band, secțiune orchestrală, jazz, orchestră, partitură, tehnica de interpretare, trompeta de jazz.

CONȚINUTUL TEZEI

Introducerea reflectă actualitatea și importanța temei investigate, scopul și obiectivele tezei, noutatea și originalitatea conceptului artistic, noutatea lucrării teoretice, baza teoretică și metodologică, valoarea aplicativă a lucrării, aprobarea rezultatelor și sumarul conținutului tezei.

Capitolul 1. *Trompeta și profilul ei în muzica de jazz*, este divizat în patru subcapitole. În subcapitolul **1.1. *Trompeta: scurt istoric, bazele tehnicii interpretative***, se caracterizează construcția, diapazonul, registrele trompetei, varietățile instrumentului cu accentuarea celor specifice muzicii de jazz, surdinele pentru trompetă cu exemplificare de utilizare a acestora în compozițiile big bandurilor, sunt prezentate bazele tehnicii de interpretare la trompetă. Subcapitolul **1.2. *Tehnica interpretării la trompeta de jazz*** este dedicat articulațiilor, procedeelelor specifice de emiteră a sunetului, efectelor speciale și melismelor. Tot aici se face analiza comparativă a articulațiilor în muzică academică și în cea de jazz, iar folosirea unor articulații în secțiunea de trompeta din big band este demonstrată pe baza exemplelor din partituri alese (*High Maintenance* de G. Goodwin, Jr. *Avenue 'R'* de R. Vuono, *Can't Buy Me Love* de J. Lennon, P. McCartney, ar. M. Amy, *On Green Dolphin Street* de B. Kaper și *Night Train* de J. Forrest, ar. G. Goodwin). Subcapitolul **1.3. *Trompetiști celebri și aportul lor în dezvoltarea jazzului universal*** relevă viața și activitatea unor interpreți la trompetă și la instrumente adiacente care au adus o contribuție importantă în arta jazzului, inclusiv în cea a big bandurilor. Subcapitolul **1.4.** conține concluzii la capitolul 1:

1. Trompeta ocupă un loc de frunte în muzica de jazz, fiind utilizată atât ca instrument solistic, cât și ca participant al ansamblurilor și orchestrelor. În perioada de după primul război mondial, în diferite banduri stradale și de dans a fost răspândit cornetul. Începând cu anii '1920–1930 el a fost înlocuit cu trompeta la care mai târziu s-a alăturat flugornul, iar apoi și trompetabas.

2. Tehnica interpretării la trompetă este destul de variată, instrumentul caracterizându-se prin executarea ușoară a pasajelor diatonice și cromatice, arpegiilor, frazelor melodice de lungă durată, diverselor articulații, *trill*, *tremolo*, *frullato*, *glissando* etc. În domeniul jazzului tehnica interpretării la trompetă are un specific aparte. Cele mai importante metode utilizate la trompetă de jazz sunt: articulațiile, procedeele specifice de emiteră a sunetului și ornamentele.

3. Rolul articulațiilor în procesul de interpretare în cadrul big bandului derivă din importanța majoră acordată sincronizării și clarității atacului sunetului, precum și a finalizării acestuia. Printre articulațiile principale ce se utilizează la trompeta de jazz, se remarcă *heavy staccato accent (tongue stop)*, *legato tongue* (un procedeu intermediar între *legato* și *détaché*),

heavy accent etc. Sunetele de obicei sunt oprite cu ajutorul limbii, fiind astfel prescurtate în comparație cu practica solistică. Cu toate acestea, sunt folosite și diferite tipuri de *glissando*, atât la începerea sunetelor (*long gliss up, short gliss up, scoop, squeeze, long lift, short lift, drop*), cât și la sfârșitul lor (în afară de *glissando* obișnuit ce leagă două sunete diferite, întâlnim astfel de procedee ca *short fall, short spill, short gliss down, doit, bend*).

4. Calitatea sunării la trompeta de jazz poate fi colorată atât cu implementarea diverselor surdine, cât și prin unele procedee speciale de emiterie a sunetului ca *vibrato, frullato (flutter-tonguing)*, hârâit (*growl*-efect). Pentru a diversifica sunetul, în muzica de jazz este folosit și un procedeu de "poziții false" (*false-finger*). Printre ornamentele se evidențiază *trill* și varietățile lui specifice (*shake, wide shake, lip trill, wide lip trill*), mordent, *gruppetto (turn)*, *flip*, diferite apogiaturi (inclusiv cele cu *ghost note*) etc.

5. Trompetiștii au adus o contribuție extrem de importantă în istoria jazzului mondial, determinând uneori căile dezvoltării stilistice a acestuia. La etapa constituirii jazzului clasic (anii '1910–1920) s-au evidențiat cornetiștii "Buddy" Bolden, "King" Oliver, Freddie Keppard ș. a. În perioada de tranziție de la jazzul clasic la swing (anii '1920–1930) s-au manifestat "Bix" Beiderbeck, "Bubber" Miley, "Red" Allen, "Cootie" Williams, Rex Stewart. Un loc aparte aparține geniului jazzului Louis Armstrong, reprezentantul strălucit al stilului clasic care a adus un aport semnificativ și la dezvoltarea swingului.

6. În perioada de swing (anii '1930–1940) soarta trompetiștilor, într-un fel sau altul, a fost legată de big banduri. Pe de o parte, ei au determinat stilul orchestrelor cu renume ale timpului, iar pe de alta, mulți dintre ei și-au găsit locul în istorie anume grație bandurilor în cadrul cărora și-au dezvoltat și promovat talentul și măiestria. Grupul de trompete s-a stabilizat din punctul de vedere al numărului de instrumente și funcțiilor orchestrale, iar soliștii-trompetiști au perfecționat arta improvizației individuale. Perioada de înflorire a swingului a adus faima interpreților la trompetă și fligorn, cum ar fi Roy Eldridge, "Bunny" Berigan, "Buck" Clayton, Harry James, "Snooky" Young, Clark Terry ș. a. Unii dintre ei au devenit mari maeștri, activând în decursul multor decenii și influențând generații noi de muzicieni.

7. A doua jumătate a anilor '1940 a constituit o perioadă de cotitură în istoria jazzului universal, aducând dezvoltarea stilurilor noi, precum bebop, cool, hard-bop, modal-jazz. Ulterior, în anii '1960–1970 au apărut curente stilistice ce au îmbinat particularitățile jazzului cu cele ale muzicii rock (jazz-rock, fusion). Evoluția jazzului modern a fost datorată inclusiv activității unor trompetiști celebri, precum "Dizzy" Gillespie, Miles Davis, Clifford Brown, "Chet" Baker, Kenny Dorham, Freddy Hubbard, Don Cherry, Tedd Jones și alții.

8. Perioada contemporană este caracterizată printr-o mare diversitate în ceea ce privește stiluri și personalități. Alături de trompetiști de generație medie, se manifestă activ tinerii muzicieni care aduc în arta jazzului un spirit de inovație, combinând formele tradiționale cu cele experimentale. Clasele de trompetă activează în instituțiile de învățământ și centrele cultural-educative precum *Jazz at Lincoln Center*, *Thelonious Monk Institute of Jazz*, organizația non-profit *SFJAZZ* etc. a căror misiune este de a asigura înflorirea jazzului și de a promova acest gen de artă în secolul XXI.

În **Capitolul 2. Orchestra de jazz: evoluția și rolul trompetei**, este prezentată trecerea în revistă a istoriei big bandurilor, de la origini până în zilele noastre. Subcapitolul **2.1. Orchestrele de jazz din prima jumătate a secolului al XX-lea** demonstrează arta big bandurilor clasice de swing la etapele de apariție, devenire și înflorire. În subcapitolul **2.2. Big bandurile din a doua jumătate a secolului al XX-lea – începutul secolului XXI** este reflectată activitatea orchestrelor mari în condițiile economice, sociale și culturale noi ce au adus schimbări în orientările stilistice ale acestora. Subcapitolul **2.3. Gordon Goodwin's Big Phat Band: un exemplu de big band modern** conține profilul de creație al uneia dintre cele mai remarcabile orchestre ale contemporaneității conduse de pianistul, saxofonistul, compozitorul și aranjorul Gordon Goodwin. Aici sunt analizate câteva lucrări din repertoriul bandului, precum *Count Bubba*, *A Few Good Men*, *Sing, Sang, Sung*. Pe baza partiturilor menționate a fost caracterizat stilul formației, fiind urmărite și funcțiile secțiunii de trompete în partiturile lui G. Goodwin. Subcapitolul **2.4.** totalizează rezultatele cercetării efectuate în capitolul 2.

1. Începând cu anii '1920, și-au făcut apariția orchestre de jazz. Mai târziu, componența instrumentală și mijloacele de expresivitate ale lor au devenit destul de bine determinate, incluzând trei secțiuni principale: instrumente de suflat cu ancie, cele de alamă și ritm-secțiune. În creația bandurilor se maturiza treptat un nou stil – swing. Printre liderii formațiilor se evidențiau Fletcher Henderson, Jimmie Lunceford, Jimmie și Tommy Dorsey, Duke Ellington, Benny Goodman ș. a.

2. Anii '1930–1940 sunt considerate "epoca de aur" a swingului și a big bandurilor. Orchestrele conduse de Duke Ellington, "Count" Basie, Benny Goodman, Glenn Miller, au fost în prima linie a dezvoltării jazzului orchestral, unind sub egida sa cei mai importanți interpreți și aranșori. După cel de-al doilea război mondial, în lumea jazzului s-au produs unele schimbări stilistice, a apărut un nou stil, bebop. Cu toate acestea, activitatea big bandurilor nu a trecut în abisul istoriei: și-au continuat activitatea orchestrele lui Duke Ellington, "Count" Basie, Glenn Miller, a fost organizat primul big band al trompetistului "Dizzy" Gillespie. Totodată, arta big bandurilor a făcut primii pași și în unele țări europene.

3. În a doua jumătate a sec. XX se remarcă unele semne de renaștere a big bandurilor. În noile condiții s-a desfășurat activitatea orchestrelor lui Benny Goodman, "Count" Basie, "Dizzy" Gillespie, Duke Ellington, Glenn Miller, Lionel Hampton, Artie Shaw, Charlie Barnet, Stan Kenton, au apărut unele colective noi, liderii lor fiind Buddy Rich, Gil Evans, Maynard Ferguson, Don Ellis, Thad Jones, Wynton Marsalis. A început să se dezvolte arta big bandurilor în țările europene, în Rusia și în alte republici ale fostei Uniune Sovietice, inclusiv Moldova, unde și-a desfășurat activitatea Orchestra de jazz *Bucuria* sub bagheta maestrului Șiko Aranov.

4. În zilele noastre în lume există numeroase big banduri ce abordează cele mai diverse stiluri jazzistice, multe dintre ele evidențiindu-se prin înalt nivel de aranjamente și măiestrie interpretativă. Printre cele mai performante orchestre ale sec. XXI se enumeră trupa americană *Gordon Goodwin's Big Phat Band*, condusă de compozitorul, interpretul și aranjorul Gordon Goodwin.

5. *Gordon Goodwin's Big Phat Band* se distinge de la multe altele prin sunarea luminoasă, bogată, prin coerența ideală în secțiuni și în *tutti*, prin expresivitatea solo-urilor improvizatorice, prin articulare clară, precisă și sincronă. Partiturile trupei reprezintă o piatră de încercare pentru big band, demonstrând o utilizare ingenioasă a posibilităților instrumentelor aparte și a secțiunilor orchestrale. Folosind principiile compoziționale generale specifice big bandurilor, Gordon Goodwin adesea le abordează în mod inedit, experimentând cu forma pieselor, structura compartimentelor, planul tonal etc.

6. În tratarea instrumentelor G. Goodwin apelează la măiestria fiecărei secțiuni și a fiecărui artist în parte. Partidele orchestrale conțin diverse procedee specifice de articulare, cum ar fi *heavy accent*, *glissando* scurt (*short fall* și *doit*), *glissando* descendent la un interval larg etc. Printre alte tehnici se remarcă accentuarea optimilor pe timpii slabi și schimbarea frecvență a articulațiilor, ceea ce este în general caracteristic compozițiilor de jazz. Calitățile artistice ale materialului tematic și aranjamentele ingenioase, tendința de a evita soluții triviale caracterizează partiturile lui Gordon Goodwin.

Capitolul 3. ***Trompeta în cadrul big bandului contemporan*** dezvăluie unele aspecte ale funcționării trompetelor în big band. În subcapitolul 3.1. *Componenta big bandului și funcțiile trompetelor în orchestră* sunt descrise varietățile big bandurilor din punctul de vedere al numărului instrumentelor și divizării lor în secțiuni orchestrale. Tot aici se efectuează o trecere în revistă a celor mai importante lucrări teoretice și metodice din domeniul aranjamentului și orchestrației, precum și clasificarea funcțiilor principale ale trompetelor în big band. Subcapitolul 3.2. *Rolul trompetei solo în compozițiile pentru big band* prezintă trompeta solistică în diverse contexte orchestrale: chorusuri de improvizație, expunerea temei principale sau a unor

detalii ale țesăturii muzicale, precum și îndeplinirea rolului de protagonist într-o piesă de concert pentru trompetă și big band. Subcapitolul 3.3. *Secțiunea de trompete în partitura orchestrală* este conceput ca un studiu al funcțiilor secțiunii de trompete. Trompetele sunt combinate în mod variat atât în cadrul secțiunii, cât și cu instrumente din celelalte secțiuni orchestrale, în special cu cele de suflat. Funcțiile melodice, armonice și de pedală, utilizarea trompetelor în *tutti* – toate acestea sunt demonstrate în baza exemplurilor din partiturile concrete ce formează repertoriul big bandurilor contemporane, dar și al unor orchestre din trecut. Subcapitolul 3.4. concluzionează cele expuse în capitolul 3:

1. Big bandul contemporan s-a cristalizat pe parcursul deceniilor, incluzând în varianta standard patru secțiuni principale: saxofoane, trompete, tromboane și ritm-secție. La componența tipică a orchestrei pot fi adăugate și instrumente suplimentare. Astfel, atât componența nominală, cât și numărul de instrumente pot varia. Fiecare secțiune orchestrală realizează anumite funcții în partitură, printre care cele mai importante sunt cele instrumental-orchestrale și cele de textură.

2. În cadrul orchestrei, trompeta poate îndeplini rolul solistului sau cel al membrului de secțiune, interacționând cu alte instrumente. Printre cele mai importante funcții de scriitură sunt cele de expunere a melodiei (temă sau material secundar) și a fundalului (*background* armonic, pedală) care pot fi prezentate și în variantă mixtă (spre exemplu, funcția melodico-armonică). Unele funcții specifice ale trompetelor țin de participarea lor în *tutti* orchestral. Există și funcții legate de arhitectonica muzicală, precum cele de introducere și de codă.

3. Caracteristicile timbrale, de articulație și de registru, posibilitățile tehnice ale trompetelor asigură rolul lor exclusiv în expunerea melodiei. Trompeta solo se manifestă cel mai des în unele chorusuri de improvizație. În cazurile mai rare ea exercită rolul de expunere a temei principale ce stă la baza unei piese pentru big band, temele fiind create deseori chiar de trompetiști înșiși. Există piesele de concert pentru trompetă solo și big band care pe deplin reliefează posibilitățile tehnice și expresive ale solistului-trompetist. Destul de rar trompeta solo este utilizată în expunerea unui mic detaliu din scriitura orchestrală, această metodă necesitând anumite condiții tehnice. O linie melodică monofonică poate fi atribuită unei trompete cu dublare în octavă sau unison de către instrumentele din celelalte secțiuni, inclusiv în scopul creării unui efect timbral deosebit.

4. Trompetele sunt combinate în mod variat atât în cadrul secțiunii, cât și cu instrumentele altor secțiuni orchestrale, în special cu cele de suflat. În expunerea melodiei pe o singură voce, se folosesc adesea toate patru trompete sau cele trei trompete din patru, în unison sau octavă. Uneori în asemenea cazuri sunt utilizate doar două trompete, grupându-se în mod diferit (prima cu a două, prima cu a treia etc.). Partida trompetelor, în astfel de cazuri, este de

obicei amplificată la unison și octavă de saxofoane și tromboane. Adesea melodia temei sau contrapunctului este interpretată de trompete într-o textură acordică, funcția lor atunci fiind una mixtă, melodico-armonică. Trompetele sunt implicate uneori și în expunerea polifonică, dar acest procedeu nu este prea caracteristic partiturilor de big band.

5. Trompetele sunt utilizate în calitate de fundal sonor al melodiei, formând acompaniamentul ritmico-acordic, replicile acordice de tip *fills*, pedală orchestrală (inclusiv construirea acordului prin-un ”lanț” în mișcare ascendentă sau descendentă, independent sau împreună cu tromboane și saxofoane) etc.

6. Trompetele participă în diverse tipuri de *tutti* (monofonice, acordice, omofono-armonice, polifonice) care sunt incluse în diferite secțiuni ale compoziției, mai ales în cele de încheiere a unei secțiuni sau a întregii compoziții. În unele *tutti* trompetele sunt dublate de saxofoanele, iar în momentele de ”ascensiuni” melodice în *crescendo* (spre exemplu, în pregătirea culminațiilor) trompetele de regulă, joacă rolul stratului superior al verticalei orchestrale.

7. Valoarea unei compoziții pentru big band este în mare măsură determinată de originalitatea conceptului autorului, dar și de varietatea și naturalețea mijloacelor utilizate, prin respectarea regulilor de utilizare a instrumentelor în conformitate cu posibilitățile lor tehnice și artistice. Folosind diversele procedee de construire a unei partituri, aranjorul are posibilitatea de a crea o partitură perfectă, calitativă, atractivă atât pentru publicul meloman, cât și pentru muzicienii care o interpretează.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Cercetarea multilaterală a manifestării trompetei în domeniul jazzului, în special, în practica interpretativă a big-bandurilor, ne-a dat posibilitatea să concluzionăm următoarele.

1. Trompeta de jazz are un specific bine pronunțat care se realizează în practica interpretativă solistică, ansamblistică și orchestrală. Sunarea bogată în nuanțe, posibilități tehnice și expresive variate, diverse procedee de emiterie a sunetului, articulații, ornamente speciale – toate acestea îi atribuie trompetei un rol de neînlocuit în muzica de jazz.

2. Există o anumită diferență în utilizarea procedeelelor specifice trompetei de jazz în interpretarea solistică și în executarea unei partide orchestrale. Fiecare trompetist-solist experimentat de obicei posedă o manieră aparte, dezvoltând o sonoritate originală și propria metodă de articulare, fiind destul de liber și în privința aspectului metroritmic. În ceea ce ține de secțiunea de trompete a big band-ului, ea este mult mai omogenă, fiind limitată din punctul de

vedere al agogicii și necesitând în majoritatea cazurilor suficientă uniformitate și sincronizare în executarea articulațiilor de tot grupul.

3. Trompeta și varietățile ei au fost și continuă să fie folosite în jazz pe întreg parcursul istoric al acestuia. Printre cei care au pus bazele jazzului clasic se numără cornetiștii din New Orleans și Chicago de la începutul sec. XX. Apariția hot-jazzului o datorăm creației marelui trompetist și cornetist Louis Armstrong care a făcut mult și pentru dezvoltarea stilului swing. Arta trompetiștilor a determinat în mare măsură stilul big bandurilor din "era swingului" (anii '1930–1940). La sfârșitul anilor '1940 în domeniul jazzului s-au produs schimbări stilistice substanțiale, la acest proces participând și unii trompetiști, cum ar fi "părintele" bebop-ului "Dizzie" Gillespie și "geniul trompetei", promotorul stilurilor moderne (cool, jazz modal, jazz-rock etc.) Miles Davis. Perioada contemporană se distinge printr-o tendință de fuziune a diverselor stiluri și curente, aceasta manifestându-se inclusiv în creația trompetiștilor de jazz.

4. În evoluția orchestrelor de jazz se relevă două perioade care în linii mari corespund cu cele două jumătăți ale secolului al XX-lea, cea de-a doua atingând și începutul sec. XXI. Componenta și funcțiile instrumentelor orchestrale care la etapă inițială nu erau constante, s-au stabilit cu timpul, iar improvizația colectivă a cedat locul celei individuale acompaniate de orchestră. În anii '1920 și-au făcut apariția big bandurile a căror perioadă de înflorire datează cu anii '1930–1940.

5. Printre cele mai faimoase big banduri din "era swingului" se evidențiază orchestrele conduse de Duke Ellington, "Count" Basie, Benny Goodman, Glenn Miller ș.a. Această perioadă a fost marcată de "exportul" și proliferarea artei big bandurilor în țările europene (Germania, Cehoslovacia, Polonia, România), precum și în unele republici din componența Uniunii Sovietice. La începutul anilor '1940 la Chișinău a fost înființată orchestra de jazz a filarmonicii sub bagheta trompetistului, dirijorului și compozitorului Șiko Aranov.

6. După o scurtă perioadă de declin cauzată în mare măsură de cel de-al Doilea război mondial, în a doua jumătate a sec. XX se atestă o renaștere a big bandurilor. Alături de orchestrele ce și-au reluat activitatea din etapa precedentă, au apărut și altele noi, conduse inclusiv de trompetiști celebri ca Maynard Ferguson, Don Ellis, Thad Jones, Wynton Marsalis. Arta big bandurilor s-a răspândit pe larg și pe continentul european. În Republica Moldova și-a desfășurat activitatea faimoasa orchestră de jazz *Bucuria*.

7. În zilele noastre în diferite țări ale lumii activează numeroasele big banduri. Unele dintre ele continuă tradițiile orchestrelor mari din epoca swingului, altele caută căi proprii, originale, promovând curente contemporane din domeniul componisticii și aranjamentului. Există și o a treia categorie a bandurilor a căror profil artistic îmbină în mod organic aspectele

tradiționale cu cele inovatoare. Aceste calități sunt caracteristice trupei americane *Gordon Goodwin's Big Phat Band* care se consideră una dintre cele mai vestite orchestre mari ale sec. XXI. În urma analizei unor creații din repertoriul formației, în teză s-a relevat înalta măiestrie a liderului bandului Gordon Goodwin care reușește să evidențieze posibilitățile interpretative ale fiecărei secțiuni și ale fiecărui instrumentist în parte, contribuind cu toții la crearea sonorității specifice și irepetabile a acestei orchestre.

8. Trompetele ocupă un loc de frunte în big band, îndeplinind în compozițiile orchestrale diverse funcții, inclusiv cea solistică. Trompeta solo este utilizată în chorusuri de improvizație, evoluând în calitate de protagonist al unor piese de concert pentru trompetă și orchestră, sonorizând tema principală a compoziției, participând totodată și în executarea unor elemente mici din textura orchestrală (contrapuncte, *fills*, *riffs* etc.).

9. Printre funcțiile trompetelor în cadrul unei secțiuni a big bandului evidențiem în primul rând cele de expunere a melodiei (temei sau a materialului secundar) și a fundalului (*background*-ului armonic, replicilor acordice etc.). Mai rar trompetele participă la formarea pedalei orchestrale. Unele funcții aparte sunt atribuite trompetelor în *tutti*. În exercitarea tuturor funcțiilor orchestrale trompetele sunt combinate în mod diferit atât între ele în cadrul secțiunii, cât și cu instrumentele din celelalte secțiuni.

10. Actualmente trompetiștii de jazz caută noi mijloace interpretative, creația lor îmbogățindu-se continuu cu diverse elemente ale muzicii etnice, academice, pop, rock. Totodată, în acest domeniu nu sunt negate nici traseele parcurse de maeștrii trompetei care au marcat trecutul glorios al jazzului. Interconexiunea tradiției și inovației determină specificul procesului de formare a tendințelor actuale în arta trompetiștilor de jazz.

RECOMANDĂRI

1. De a continua cercetarea diferitelor aspecte ale artei trompetistice de jazz, generalizând experiența interpreților din Republica Moldova.
2. De a examina rolul trompetei în ansambluri de jazz, prezentând profilurile unor formații cu renume.
3. De a cerceta creația orchestrelor mari, completând unele lacune existente în istoria big bandurilor.
4. De a lărgi și aprofunda studierea funcțiilor trompetei în big band.
5. De a elabora recomandări metodice cu privire la utilizarea trompetelor în orchestra de jazz cu implementarea acestora în practica interpretativă și pedagogică din cadrul Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice.

**PROGRAMELE RECITALURILOR
(COMPONENTA ARTISTICĂ A TEZEI)**

RECITALUL NR. 1

**Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice
Sala Mare, blocul 2 de studii**

27 ianuarie 2017

Concert de jazz

În program:

1. *I remember Clifford* (Benny Golson)
2. *Will of Nature* (Till Brönner)
3. *Strasbourg St Denis* (Roy Hargrove)
4. *Someday My Prince Will Come* (Frank Churchill)
5. *Straight, No Chaser* (Thelonious Monk)
6. *Love for Sale* (Cole Porter)
7. *A Night in Tunisia* (Dizzy Gillespie)
8. *Sentimental Journey* (Les Brown/Ben Homer/Bud Green)

Au participat:

- Petru Hăruță – trompetă
- Vitalie Țurcanu – saxofon
- Nicolae Andrus – pian
- Nichita Morozov – chitară bas
- Petru Moiseev – percuție

Invitații speciali:

- Jazz vocal band UNIVOX,
conducător artistic Ilona Stepan

ACADEMIA DE MUZICĂ, TEATRU ȘI ARTE PLASTICE
Școala doctorală STUDIUL ARTELOR ȘI CULTUROLOGIE
CATEDRA MUZICĂ UȘOARĂ ȘI JAZZ

27 ianuarie 2017
ora 14:00

Sala mare
bl. II AMTAP
str. A. Mateevici 87

Concert de jazz

Participă:
Petru Hăruță – trompetă
Nicolae Andrus – pian
Vitalie Țurcanu – saxofon
Petru Moiseev – percuție
Nikita Morozov – chitară bas
Jazz vocal band UNIVOX,
conducător artistic Ilona Stepan

RECITALUL NR. 2

**Filarmonica Națională *Serghei Lunchevici*
Sala Mare**

03 martie 2017

Concert de jazz în cadrul Festivalului Internațional de Muzică *Mărțișor*

În program:

1. *Moanin'* (Charles Mingus)
2. *Sing, Sang, Sung* (Gordon Goodwin)
3. *The Jazz Police* (Gordon Goodwin)
4. *Time Check* (Don Menza)

5. *Groovin Hard* (Don Menza)
6. *Pick Up the Pieces* (Phil Collins)
7. *A Few Good Men* (Gordon Goodwin)
8. *Count Bubba* (Gordon Goodwin)

Au participat:

- Jazz-Orchestra Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice
- Petru Hăruță – trompetă, conducător artistic

Invitații speciali:

- Jazz Band *Ambassadors* (*The United States Air Forces in Europe Band*, S.U.A.)

RECITALUL NR. 3

**Filarmonica Națională *Serghei Lunchevici*
Sala Mare**

04 martie 2018

Concert de jazz în cadrul Festivalului Internațional de Muzică *Mărtișor*

În program:

1. *Watermelon Man* (Herbie Hancock)
2. *Caravan* (Duke Ellington)
3. *Georgia On My Mind* (Hoagy Carmichael)
4. *Too Darn Hot* (Cole Porter)
5. *Cry Me A River* (Arthur Hamilton)
6. *Mr. Zoot Suit* (The Flying Neutros)
7. *It Don't Mean A Thing* (Duke Ellington)
8. *Feeling Good* (Anthony Newley)
9. *A Night in Tunisia* (Dizzy Gillespie)
10. *I've Got You Under My Skin* (Cole Porter)

Au participat:

- Jazz-Orchestra Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice
- Petru Hăruță – trompetă, conducător artistic

Invitații speciali:

- Geta Burlacu (voce)
- Cristi Aldea-Teodorovici (voce)
- Dixieland *Liberty*

LUCRĂRI PUBLICATE LA TEMA TEZEI

2. ARTICOLE ÎN REVISTE ȘTIINȚIFICE

2.3. Articole științifice în reviste incluse în *Registrul Național al revistelor de profil*

Categoria C:

1. Hăruță P. Orchestra de jazz: evoluția și rolul trompetei. In: *Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică*. Nr. 2 (35), 2019. Chișinău: AMTAP, 2019 (Notograf Prim), p. 35-40. Revista științifică, categoria C. ISSN 2345-1408. e-ISSN 2345-1831.

Tipul B:

2. Hăruță P. Trompetiști celebri ai epocii swingului și contribuția lor la istoria jazzului mondial. In: *Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică*. Nr. 1 (36), 2020. P. 60–65. Chișinău: Notograf Prim, 2020. Revista științifică, tipul B. ISSN 2345-1408.

3. Hăruță P. *Gordon Goodwin's Big Phat Band* – un exemplu al big bandului modern. In: *Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică*. Nr. 1 (38), 2021. P. 70–75. Chișinău: Notograf Prim, 2021. Revista științifică, tipul B. ISSN 2345-1408. E-ISSN 2345-1831.

3. ARTICOLE ÎN CULEGERI ȘTIINȚIFICE

3.2. culegeri de lucrări ale conferințelor internaționale

4. Хэрүцэ П. Труба соло в биг-бэндových композициях. In: *Scientific Collection «InterConf», (37): with the Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference «Recent Scientific Investigation»* (December 6-8, 2020). Oslo, Norway: Dagens naeringsliv forlag, 2020, p. 650–659. ISBN 978-82-7346-353-1. <https://cutt.ly/EnshkNC> (vizitat 07.04.2021).

5. Хэрүцэ П. Группа труб в партитуре биг-бэнда. In: *Современное музыкознание в пространстве культуры: проблемы теории, истории, исполнительства и педагогики*. Материалы Международной молодежной научно-практической конференции (26–27 ноября 2020 года): сборник статей. Ростов-на-Дону: Изд-во РГК им. С. В. Рахманинова, 2021, p. 231–243. ISBN 978-5-93365-123-9. <https://cutt.ly/onshjgQ> (vizitat 30.05.2021).

РИИЦ: <https://elibrary.ru/item.asp?id=45765265>

4. MATERIALE/TEZE LA FORURILE ȘTIINȚIFICE

4.2. Conferințe internaționale în republică:

1. Hăruță P. Trompeta în piesele cu elemente stilistice de jazz ale lui Oleg Negruța. In: *Patrimoniul muzical din Republica Moldova (folclor și creație componistică) în contemporaneitate*. Conferința științifică internațională. Ed. a II-a. Chișinău, 27 septembrie 2016. Rezumatele comunicărilor. Chișinău: AMTAP, 2016 (Tipogr. "Valinex" SRL), p. 59. ISBN 978-9975-4461-2-9.

2. Hăruță P. Funcțiile orchestrale ale trompetelor în partiturile formației *Gordon Goodwin Big Phat Band*. In: *Conferința științifică internațională „Învățământul artistic – dimensiuni culturale”*. 7 aprilie, 2017. Rezumatele lucrărilor. Chișinău: AMTAP, 2017 (Tipogr. "Notograf Prim"), p. 30. ISBN 978-9975-9617-8-3.

3. Hăruță P. Interpreți celebri la trompeta de jazz: pagini de istorie. In: *Patrimoniul muzical din Republica Moldova (folclor și creație componistică) în contemporaneitate*. (Ediția a V-a). Conferința științifică internațională. 24 septembrie, 2019. Tezele comunicărilor. Chișinău: AMTAP, 2019 (Tipogr. "Valinex"), p. 108. ISBN 978-9975-68-377-7.

4. Hăruță P., Berezovicova T. Rolul trompetei în big band. In: *Conferința științifică internațională Învățământul artistic – dimensiuni culturale*. 15 mai 2020. Tezele comunicărilor. Volumul I. Artă muzicală, p. 76–77. ISBN 978-9975-3311-6-6.

<http://amtap.md/wp-content/uploads/2020/06/TEZE-conf.-st.-vol-1.-Bun-tipar-site.pdf>

4.4. Conferințe naționale:

5. Хэруцэ П. Труба в джазовой музыке и ее роль в биг-бэнде. In: *Современные технологии художественного образования в контексте развития культуры Приднестровья*. Материалы республиканской научно-практической конференции. Тирасполь: Изд-во Приднестр. ун-та, 2016, p. 41–50.

ADNOTARE

Hăruță Petru. Trompeta de jazz și rolul ei în big band. Teză de doctor în arte, specialitatea 653.01 – Muzicologie (doctorat profesional). Chișinău, 2021.

Structura tezei. Lucrarea teoretică cuprinde: introducere, 3 capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografia compusă din 151 titluri (în limbile română, engleză, germană, rusă și ucraineană), 5 anexe; 97 pagini de text de bază, 6 tabele, 48 exemple muzicale. Rezultatele obținute sunt reflectate în 10 publicații, inclusiv în 5 articole și în 5 rezumate ale lucrărilor.

Cuvintele-cheie: aranjament, articulație, big band, secțiune orchestrală, jazz, orchestră, partitură, tehnica de interpretare, trompeta de jazz

Domeniul de studiu: istoria și teoria jazzului, istoria și teoria artei interpretative.

Scopul și obiectivele lucrării. Scopul tezei constă în revelarea specificului trompetei de jazz și rolului ei în practica interpretativă a big bandului contemporan. **Obiectivele tezei:** studierea tehnicii interpretative trompetistice în muzică de jazz; reliefaarea aportului trompetiștilor celebri în dezvoltarea jazzului universal; trasarea evoluției orchestrelor de jazz în secolele XX-XXI; dezvoltarea rolului trompetei solo și al secțiunii de trompete în componența big bandurilor; examinarea funcțiilor de trompete în partitura orchestrală.

Noutatea și originalitatea științifico-practică a tezei rezidă în faptul că pentru prima dată în Republica Moldova trompeta de jazz a devenit un obiect al studiului științific multilateral care este îmbinat cu un proiect artistic în domeniul muzicii de jazz; în teză sunt prezentate programe muzicale inedite alcătuite din piese de jazz și interpretate de autor în calitate de solist-trompetist, membru și conducător al ansamblului și big bandului; pentru prima dată este întreprinsă o încercare de a clasifica funcțiile trompetelor în orchestra de jazz, iar procedeele specifice de interpretare la trompeta de jazz și particularitățile aranjamentului pentru big band sunt exemplificate cu fragmente din partituri orchestrale contemporane.

Valoarea aplicativă a lucrării. Componenta teoretică a tezei poate fi folosită în calitate de material didactic în cadrul cursurilor predate în instituțiile de învățământ muzical superior și mediu de specialitate, cum ar fi *Istoria muzicii ușoare și de jazz*, *Stilistica*, *Instrument*, *Ansamblu*, *Metodica predării disciplinei de specialitate*, *Teoria instrumentelor*, *Aranjament*, *Orchestrație*. Lucrarea de asemenea poate constitui un suport metodologic în activitatea de sine stătătoare a interpreților, studenților și a cadrelor didactice. Unele aspecte pot servi drept bază pentru studiile teoretice ulterioare. Concluziile și recomandările autorului vor contribui la dezvoltarea măiestriei interpretative la trompeta de jazz, inclusiv în big band, precum și la perfecționarea artei aranjamentului pentru orchestra de jazz.

Implementarea rezultatelor științifice. Teza a fost realizată în cadrul Școlii doctorale *Studiul artelor și Culturologie* de la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice. Recitalurile și compartimentele teoretice ale lucrării au fost discutate în mod regulat la ședințele Comisiei de îndrumare. Teza a fost recomandată pentru susținere de către Comisia de îndrumare și Consiliul Școlii doctorale. Rezultatele sunt reflectate în 5 articole și 5 rezumate ale lucrărilor, publicate în diferite reviste și culegeri științifice. Materialele tezei au fost prezentate la 9 conferințe științifice internaționale și naționale.

АННОТАЦИЯ

Петру Хэруцэ. Джазовая труба и ее роль в биг-бэнде. Диссертация на соискание ученого звания доктора искусств, специальность 653.01 – Музыковедение (профессиональный докторат). Кишинев, 2021.

Структура диссертации. Теоретическая работа включает в себя: введение, 3 главы, основные выводы и рекомендации, библиографию из 151 наименований (на румынском, русском, украинском, английском и немецком языках), 5 приложений; 97 страниц основного текста, 6 таблиц, 48 нотных примеров. Результаты отражены в 10 научных публикациях, в том числе 5 статьях и 5 тезисах работ, а также представлены на 9 международных и национальных научных конференциях.

Ключевые слова: аранжировка, биг-бэнд, джаз, джазовая труба, исполнительский штрих, техника исполнения, оркестровая секция, оркестровая функция, партитура

Область исследования: история и теория джаза, история и теория исполнительского искусства.

Цель и задачи работы. Цель диссертации состоит в определении специфики трубы в джазе и ее роли исполнительской практике современного биг-бэнда. **Задачи исследования:** изучение техники игры на трубе в джазовой музыке; представление вклада великих трубачей в развитие мирового джаза; воссоздание эволюции джаз-оркестров в XX-XXI вв.; выявление роли трубы соло и секции труб в составе биг-бэнда; исследование функций труб в оркестровой партитуре.

Научно-практическая новизна и оригинальность проекта обусловлены тем, что впервые в Республике Молдова джазовая труба стала объектом комплексного научного исследования, соединенного с художественным проектом в области джазовой музыки; в работе представлены оригинальные музыкальные программы, составленные из джазовых произведений и исполненные автором в качестве солиста-трубача, участника и руководителя джаз-ансамбля и биг-бэнда; впервые сделана попытка классификации функций труб в джаз-оркестре, а специфические приемы исполнения на трубе и особенности аранжировки для биг-бэнда проиллюстрированы примерами из современных оркестровых партитур.

Практическая значимость работы. Теоретическая часть диссертации может служить дидактическим материалом в учебных курсах высших и средних специальных учебных заведений – таких, как *История эстрадной и джазовой музыки, Стилистика, Инструмент, Ансамбль, Методика преподавания специальной дисциплины, Инструментоведение, Аранжировка, Оркестровка*. Она может быть использована также как методическое пособие в самостоятельной работе исполнителей, студентов и преподавателей. Отдельные аспекты работы могут стать основой будущих теоретических изысканий. Общие выводы и рекомендации автора будут способствовать развитию джазового исполнительства на трубе, в том числе в составе биг-бэнда, а также совершенствованию искусства аранжировки для джаз-оркестра.

Внедрение научных результатов. Диссертация была выполнена в рамках *Школы доктората в области искусствоведения и культурологии* Академии музыки, театра и изобразительных искусств. Концертные выступления и теоретические разделы работы регулярно обсуждались на заседаниях Комиссии по руководству докторантом. Диссертация была рекомендована к защите Комиссией по руководству докторантом и Советом школы доктората. Результаты отражены в 5 статьях и 5 тезисах работ, опубликованных в различных научных журналах и сборниках. Материалы диссертации представлены на 9 международных и национальных научных конференциях.

ANNOTATION

Hăruță Petru. Jazz trumpet and its role in big band. Doctoral thesis in arts, specialty 653.01 – Musicology (professional doctorate). Chisinau, 2021.

Structure of the thesis. The theoretical work includes: introduction, 3 chapters, general conclusions and recommendations, bibliography composed of 151 titles (in Romanian, English, German, Russian and Ukrainian), 5 annexes; 97 basic text pages, 6 tables, 48 sheet music examples. The results are reflected in 10 scientific publications, including 5 articles and 5 abstracts of scientific articles, and are also presented at 9 international and national scientific conferences.

Keywords: arrangement, articulation, big band, orchestral section, jazz, orchestra, score, interpretation technique, jazz trumpet.

Study field: history and theory of jazz, history and theory of performing art.

Purpose and objectives of the thesis. **The purpose of the thesis** is to reveal the specifics of the jazz trumpet and its role in the contemporary big band's score. **The objectives of the thesis:** the study of the trumpet interpretive technique in jazz music; highlighting the contribution of great trumpeters, the development of universal jazz; tracing the evolution of jazz orchestras in the 20th - 21st centuries; revealing the role of the solo trumpet and the trumpet section in the big band; examining the functions of trumpets in orchestral score.

The novelty and scientific-practical originality of the thesis lies in the fact that for the first time in the Republic of Moldova, a jazz trumpet became the object of a comprehensive scientific research, combined with an artistic project in the field of jazz music; in the thesis are presented original musical programs consisting of jazz compositions and performed by the author as a soloist-trumpeter, member and conductor of the ensemble and big band; for the first time in Moldova, an attempt is made to classify the functions of trumpets in jazz orchestra, and specific procedures for performing jazz trumpet and the arrangement's particularities of the big band are exemplified with excerpts from contemporary orchestral scores.

The applicative value of the paper. The theoretical part of the thesis can be used as a teaching material in courses taught in higher and secondary music education institutions, such as *History of pop and jazz music, Stylistics, Instrument, Ensemble, Methods of teaching a special discipline, Instruments theory, Arrangement, Orchestration*. It can also be a methodological support in the self-development activity of performers, students and teachers. Some aspects of the paper can serve as a basis for further theoretical studies. The author's conclusions and recommendations will contribute to the development of interpretive mastery of jazz trumpet, including in big band, as well as perfecting the art of jazz orchestra arrangement.

Implementation of scientific results. The thesis was carried out at the Doctoral School of *the Art Studies and Culturology* at the Academy of Music, Theater and Fine Arts. The recitals and theoretical compartments of the paperwork were regularly discussed at the meetings of the Guidance Commission. The thesis was recommended to be present by the Guidance Commission and the Doctoral School Council. The results are reflected in 5 articles and 5 abstracts published in various scientific journals and collections. The thesis materials are presented at 9 international and national scientific conferences.

HĂRUȚĂ PETRU

TROMPETA DE JAZZ ȘI ROLUL EI ÎN BIG BAND

**SPECIALITATEA 653.01 – MUZICOLOGIE
(DOCTORAT PROFESIONAL)**

Rezumatul tezei de doctor în arte

Aprobat spre tipar: *30.06.2021*

Hârtie ofset. Tipar ofset.

Coli de tipar.: 1,4

Formatul hârtiei 60x84 1/16

Tiraj 25 ex.

Comanda nr. 103

XEROX SERVICE str. Kogălniceanu 58